

Robert Baró: "Gairebé cada vegada que parlem de patrimoni és quan es destrueix"

Dc, 17/04/2019 per Catalunya Religió

(Glòria Barrete –CR) Notre-Dame en flames ha suposat un cop emocional per a mig món. Cremava el patrimoni, però també ho feia tot un símbol, part de la història de la ciutat de París i part important per a tota la societat. Hem parlat amb **Robert Baró**, canonge de la catedral de Barcelona i director del Secretariat diocesà d'art sacre i patrimoni cultural de l'arquebisbat de Barcelona, sobre la importància de les catedrals i el patrimoni sacre actual.

Les catedrals, explica Baró, són espais que des del segle V fins al segle XIX són mirall de la societat. Qualsevol acte important de la ciutat culmina a la catedral, i és allà on es manifesta tota la societat en bloc.

"Imaginem, per exemple, al segle XVII la coronació d'un nou rei", anuncia Baró. "El nou rei serà coronat a Saragossa o on sigui però quan entra a Barcelona és la ciutat que l'assumeix com a rei i és el rei qui pren possessió de les ciutats, es fa un recorregut i arriba a la catedral".

Però la catedral, afirma Robert Baró, "no és el clergat". La catedral és molt més. "Els gremis, el Consell de Cent, els nobles, tothom té el seu lloc i estructuralment en l'edifici cadascú té el seu espai". La complexitat de les catedrals respon així a la complexitat de la societat que les ha construïdes.

Però com és, doncs, que una catedral com Notre-Dame, símbol imprescindible fins al segle XVII a París, s'incendia i remou els cors i les sensibilitats de mig món? Baró recorda que un país "no és només la suma d'individus sinó que és tota una comunitat", i aquesta comunitat, explica, té unes arrels, una història. En el cas d'Europa, "les catedrals són l'element que més clarament manifesta les arrels cristianes del continent". Qualsevol ciutat europea està construïda al voltant d'una catedral, i durant segles "l'element simbòlic més important que ha tingut les

ciutats "és la catedral".

I això en el cas de Notre-Dame continua sent així. **Núria Clanxet** és advocada i fa dos anys que viu a París, treballant al departament de *compliance* d'una entitat financera. La Núria explica que la catedral de Notre-Dame és vista, no només pels parisencs sinó per a tots els francesos, "com un gran símbol dels grans baluards del patrimoni francès". I és que, segons Clanxet, "el poble francès dona moltíssima importància al seu patrimoni, el veuen com una mostra de la glòria i l'esplendor que el seu país ha tingut al llarg de la història".

Robert Baró reconeix que si actualment es vol parlar de la ciutat de París i de la seva identitat al llarg de tota la seva història, indefugiblement "s'ha de començar per Notre-Dame". Ell, com a canonge de la catedral entén que una catedral avui dia "no es pot entendre desvinculada de la ciutat".

I pels parisencs Notre-Dame formava part del seu dia a dia. Núria Clanxet explica que la darrera vegada que va veure Notre-Dame va ser divendres passat. "Anava cap el barril llatí i vaig passar al davant, la vaig contemplar il·luminada". A París els monuments importants sempre estan il·luminats. "Allà estava, magnífica i esplèndida. Vaig estar molta estona contemplant-la, qui m'havia de dir que després es cremaria tota", relata.

I tot i que França és un país on la separació entre Estat i Religió és ben clara, Baró puntualitza que quan habitualment parlem de societat laica "ens equivoquem". Les estructures de l'Estat són laiques, afirma, "però la societat no és laica". La societat està formada per gent que té diferents sensibilitats o credos religiosos, inclús sensibilitats no confessionals. Baró recorda, però, que encara avui la que marca la cultura i les tradicions del país, començant pel calendari i les festes, "és la tradició catòlica". Per això, afirma, "en una societat que no és laica sinó que compta amb presència de diferents tradicions religioses, la catedral simbolitza la presència de la comunitat religiosa majoritària i tradicional del país, la catòlica".

Les darreres notícies sobre l'incendi de la catedral de Notre-Dame han posat de manifest un altre tema actual, la reconstrucció i manteniment del patrimoni cultural. A França grans fortunes ja han anunciat donacions milionàries per a la reconstrucció de l'edifici religiós. Baró reconeix que "per desgràcia, gairebé cada vegada que parlem de patrimoni és quan es destrueix".

Ho va veure clarament, recorda, a la guerra d'Irak. "No vam valorar el món mesopotàmic fins que es va destruir". I és que, tot i la bona notícia de les donacions, cal recordar que "tenim un patrimoni enorme i valuósíssim que per desgràcia no és massa valorat". "Tenim un problema greu de manteniment d'aquests edificis que tenen un cost enorme i costa molt trobar qui els sufragi".

I com és, doncs, que a França sí s'ha trobat aquesta manera? Baró parla del cas espanyol quan diu que a nivell públic és impossible "perquè les arquees estan bastant buides", però que també a nivell privat es fa difícil "perquè desgraciadament els nostres polítics no han fet la feina i no tenim una llei de mecenatge com a França". Baró parla dels grans beneficis fiscals que existeixen a França en matèria de mecenatge cultural. "La gent acabada i les empreses a França s'aboquen en projectes de patrimoni cultural, en canvi a casa nostra això no succeeix perquè no hi ha el marc legal adequat".